

Prezes NRA wystąpił do sądów penitencjarnych o przeprowadzenie kontroli

- Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej wystąpił do sądów penitencjarnych w całym kraju z wnioskami o dokonanie kontroli w sprawie realizacji praw osadzonych do korzystania z telefonu w celu kontaktów m.in. z obrońcami i pełnomocnikami.
- Prezes NRA, adw. Przemysław Rosati, poinformował także o tym gen. Jacka Kitlińskiego, dyrektora generalnego Służby Więziennej w piśmie, przesłanym 3 kwietnia br. To już druga interwencja Prezesa NRA w tej sprawie, poprzednia miała miejsce w październiku 2022 r.
- Wewnętrzne porządki zakładów karnych i praktyka stosowana w jednostkach penitencjarnych ograniczają bowiem prawa osadzonych do skorzystania z telefonu do jednego połączenia w tygodniu.
- Jest to sprzeczne z obowiązującymi przepisami - rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości oraz Kodeksem karnym wykonawczym.

Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej przytacza obowiązujące przepisy - rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2022 roku w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności, mówiące o tym, że „w porządku wewnętrznym zakładu karnego dyrektor określa godziny i miejsce korzystania z samoinkasujących aparatów telefonicznych lub innych środków łączności; a w zakładach typu zamkniętego – dni, godziny i miejsce” oraz przepisy z Kodeksu karnego wykonawczego, wskazujące, że skazany pozbawiony wolności może korzystać co najmniej raz w tygodniu, w terminach ustalonych w porządku wewnętrznym obowiązującym w zakładzie karnym lub areszcie śledczym, z samoinkasującego aparatu telefonicznego do kontaktu m.in. z obrońcą oraz pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym.

Przyjęta przez funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz dyrektorów zakładów karnych i aresztów śledczych praktyka sprowadzona została jednak do ograniczenia możliwości odbywania telefonicznych rozmów pomiędzy skazanymi pozbawionymi wolności wyłącznie do jednego połączenia w tygodniu, co jest sprzeczne z założeniami regulacji art. 8 § 4 k.k.w., która określa jedynie minimalny, nie zaś maksymalny, zakres kontaktu telefonicznego skazanych i ich obrońców/pełnomocników.

Prezes NRA wskazuje, że z obowiązujących przepisów rozporządzenia MS oraz k.k.w. wynika:

1) Po pierwsze, w zakładach typu zamkniętego, porządek wewnętrzny musi zakładać ustalenie co najmniej 2 dni, w których skazani uprawnieni będą do korzystania z samoinkasujących aparatów telefonicznych lub innych środków łączności, o czym świadczy przyjęte w rozporządzeniu sformułowanie „dni, godziny i miejsce”, a zatem wyraźne użycie liczby mnogiej w stosunku do obowiązkowego ustalenia w porządku wewnętrznym tygodniowej częstotliwości możliwości realizacji w/w uprawnień skazanych. Dotyczy to zarówno możliwości kontaktu z najbliższymi, jak i obrońcami, wobec czego winny to być minimum 4 dni w tygodniu.

2) Po drugie, w zakładach typu otwartego i półotwartego, porządek wewnętrzny musi zakładać ustalenie jedynie godzin i miejsca, w których skazani uprawnieni będą do korzystania z samoinkasujących aparatów telefonicznych lub innych środków łączności, o czym świadczy przyjęte w rozporządzeniu sformułowanie „godziny i miejsce” z pominięciem użytego w przypadku zakładów zamkniętych sformułowania „dni, godziny i miejsce”. W konsekwencji oznacza to, że w zakładach typu otwartego i półotwartego skazani winni być uprawnieni do korzystania z samoinkasujących aparatów telefonicznych lub innych środków łączności codziennie, albowiem rozporządzenie w ogóle

nie przewiduje dla dyrektora zakładu uprawnienia do uregulowania w porządku wewnętrznym dni, w których skazani będą mogli realizować przedmiotowe uprawnienie.

3) Po trzecie, dyrektor zakładu karnego jest bezwzględnie zobowiązany do przestrzegania wskazanych wytycznych i uregulowania porządku wewnętrznego w sposób oznaczony w rozporządzeniu, o czym świadczy przyjęte w rozporządzeniu sformułowanie „dyrektor określa”, nie zaś „dyrektor może określić”. Rozporządzenie nie przyznaje zatem dyrektorowi zakładu jakiegokolwiek kompetencji do ograniczenia w/w uprawnień skazanych.

Porządek wewnętrzny zakładu karnego, jako akt prawny o charakterze wewnętrznym, musi pozostawać zgodny zarówno z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2022 roku w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (jako aktem rangi podustawowej, stanowiącym jednocześnie podstawę do wprowadzenia porządku wewnętrznego), jak i z Kodeksem karnym wykonawczym (jako aktem rangi ustawowej).

Mając na względzie przedstawioną argumentację, ustalenie w porządku wewnętrznym możliwości korzystania przez skazanych pozbawionych wolności z samoinkasujących aparatów telefonicznych lub innych środków łączności wyłącznie w jeden dzień w tygodniu pozostaje rażąco sprzeczne zarówno z przepisami w/w rozporządzenia, jak i Kodeksu karnego wykonawczego, a jako takie – ingeruje w podstawowe prawa skazanych odbywających karę pozbawienia wolności.

Prezes NRA informuje, że Naczelna Rada Adwokacka wystąpiła do sądów penitencjarnych na terenie całego kraju z wnioskami o dokonanie kontroli zgodności przyjętych w jednostkach penitencjarnych porządków wewnętrznych z przepisami Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2022 roku w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz.U. z 2022 r. poz. 2847) oraz przepisami Kodeksu karnego wykonawczego.

Sędziowie penitencjarni wyposażeni są w narzędzia umożliwiające im kontrolę legalności i prawidłowości wykonywania przez skazanych kar pozbawienia wolności.

[\(czytaj pismo Prezesa NRA\)](#)

Interwencja

Prezesa

Naczelnej Rady Adwokackiej

Prezes NRA wystąpił do sądów penitencjarnych w całym kraju z wnioskami o dokonanie kontroli w sprawie realizacji praw osadzonych do korzystania z telefonu w celu kontaktów m.in. z obrońcami i pełnomocnikami.

Wewnętrzne porządki zakładów karnych praktyka stosowana w jednostkach penitencjarnych ograniczają bowiem prawa osadzonych do skorzystania z telefonu do jednego połączenia w tygodniu.

Praktyka stosowania tych zasad jest sprzeczna z obowiązującymi przepisami – rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości oraz Kodeksem karnym wykonawczym